

กระทู้ถามที่ ๓๑๗ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๕ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง การออกข้อบัญญัติที่ไม่มีกฎหมายให้ตราข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจตราข้อบัญญัติ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ดังต่อไปนี้

ด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ได้ส่งเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อขอให้พิจารณาดำเนินการฟ้องผู้ค้ำน้ำมันรายหนึ่งเพื่อเรียกเบี้ยปรับและเงินเพิ่มภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ภาษีน้ำมัน) รวมเป็นเงิน ๓๒๗,๘๐๒ บาท เนื่องจากผู้ค้ำน้ำมันได้ชำระภาษีน้ำมันตามเดือนภาษีครบถ้วนแล้ว แต่ผู้ค้ำดังกล่าวยื่นแบบและชำระภาษีเกินระยะเวลาที่กำหนดตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยสำนักงานคดีภาษีอากร สำนักงานอัยการสูงสุด มีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากการค้าในเขตจังหวัด เฉพาะประเภทการค้า และตามอัตราจัดเก็บที่กำหนดไว้ โดยไม่มีบทบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดออกบทบัญญัติให้มีการเรียกเก็บเบี้ยปรับและเงินเพิ่มด้วยแต่อย่างใด การออกข้อบัญญัติต้องมีบทบัญญัติของกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติให้อำนาจไว้ ซึ่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ไม่มีบทบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดออกข้อบัญญัติให้ผู้ค้าต้องเสียเบี้ยปรับและเงินเพิ่มในกรณีไม่ชำระภาษีภายในกำหนดเวลา การออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดให้ผู้ค้าปลีกต้องเสียเบี้ยปรับและหรือเงินเพิ่มกรณีไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีพร้อมกับชำระภาษีภายในเวลาที่กำหนด จึงเป็นการออกข้อบัญญัติที่ไม่มีกฎหมายให้ตราข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจตราข้อบัญญัติ ข้อบัญญัติที่ตราขึ้นดังกล่าวจึงขัดหรือแย้งต่อข้อกฎหมายไม่สามารถใช้บังคับได้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงไม่มีอำนาจฟ้องเรียกเบี้ยปรับและหรือเงินเพิ่มตามที่ขอให้ว่าต่างคดี ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาในเรื่องดังกล่าวแล้วเห็นว่าเพื่อให้การตราข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นไปโดยถูกต้องตามระเบียบ จึงได้ขอให้จังหวัดชี้แจงแนะนำองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ออกข้อบัญญัติดังกล่าวให้ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป อนึ่ง องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ได้มีหนังสือหารือไปยังนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทยพิจารณาเห็นว่า การออกข้อบัญญัติ

เกี่ยวกับการเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด จากการค้ำน้ำมีนองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ทุกแห่งควรมีการจัดทำและพิจารณาแก้ไขข้อบัญญัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงขอเรียนถามว่า

๑. หากองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่สามารถออกข้อบัญญัติให้มีการเรียกเก็บเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม
ในกรณีไม่ชำระภาษีภายในกำหนดเวลาแล้ว จะใช้วิธีการจัดเก็บภาษีอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
ขอทราบรายละเอียด

๒. กระทรวงมหาดไทย มีแนวทางในการพิจารณาแก้ไขข้อบัญญัติให้มีการเรียกเก็บเบี้ยปรับ
และเงินเพิ่มในกรณีไม่ชำระภาษีภายในกำหนดเวลา ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ อย่างไร
ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

สฤกษ์พงษ์ เกี่ยวข้อง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

จังหวัดกระบี่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๓๑๗ ร.

ของ นายสฤกษ์พงษ์ เกี่ยวข้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย
เรื่อง การออกข้อบัญญัติที่ไม่มีกฎหมายให้ตราข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจตราข้อบัญญัติ

ข้าพเจ้า พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ขอตอบกระทู้ถาม
ของสมาชิกผู้มีความเกี่ยวพัน ดังนี้

กรณีการออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดประเภทน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน หรือภาษีโทรเลียม
ที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖๔ กรณีที่มี
องค์การบริหารส่วนจังหวัดตราข้อบัญญัติดังกล่าวขึ้นใช้บังคับ โดยมีการกำหนดเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม
ในกรณีไม่ชำระภาษีภายในกำหนดเวลา ซึ่งไม่มีกฎหมายให้ตราหรือให้อำนาจตราข้อบัญญัติ
ในการกำหนดเบี้ยปรับและเงินเพิ่มดังกล่าวหรือให้อำนาจตราข้อบัญญัติ ดังนี้

๑. หากองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่สามารถออกข้อบัญญัติให้มีการเรียกเก็บเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม
ในกรณีไม่ชำระภาษีภายในกำหนดเวลาแล้ว จะใช้วิธีการจัดเก็บภาษีอย่างไร ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
ขอทราบรายละเอียด

กระทรวงมหาดไทย ได้แนะนำแนวทางดำเนินการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ปรากฏตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย
ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๔๕๒๒ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ เรื่อง แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพ
การจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ การจัดทำแผนพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปี โดยกำหนดมาตรการ
หรือแนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

การจัดทำแผนพัฒนาประสิทธิภาพดังกล่าว ให้กำหนดมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติที่เป็น
รูปธรรมอย่างชัดเจน เช่น การสร้างช่องทางการเข้าถึงหรือติดต่อกับประชาชนผู้เสียภาษีเพื่ออำนวยความสะดวก
ในการเสียภาษี การสร้างความเข้าใจและความร่วมมือกับประชาชนผู้เสียภาษี การจัดทำฐานข้อมูล
รายการทรัพย์สินและเจ้าของทรัพย์สินให้ถูกต้อง ครบถ้วน

๑.๒ การประชาสัมพันธ์หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และระยะเวลาการจัดเก็บภาษีให้ประชาชน
ผู้เสียภาษีทราบล่วงหน้าก่อนปีที่จะมีการจัดเก็บภาษี เพื่อให้ประชาชนผู้เสียภาษีทราบถึงภาระหน้าที่
ในการเสียภาษีรวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงประโยชน์ที่ประชาชนและผู้เสียภาษีจะได้รับจาก
การจัดเก็บภาษีที่นำไปใช้ในการจัดทำโครงการหรือบริการสาธารณะเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

๑.๓ การจัดทำหรือปรับปรุงข้อมูลรายการทรัพย์สินและเจ้าของทรัพย์สินที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีให้ถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดเก็บรายได้ โดยให้จังหวัดกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำหรือปรับปรุงแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

๑.๔ ในการประเมินภาษี ให้ดำเนินการถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริงเกิดความเป็นธรรมต่อประชาชนผู้เสียภาษีโดยเท่าเทียมกัน

๑.๕ แจ้งเจ้าของทรัพย์สินที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีดำเนินการยื่นแบบแสดงรายการทรัพย์สินเพื่อเสียภาษีตามที่กฎหมายกำหนด และตรวจสอบการยื่นแบบแสดงรายการทรัพย์สินโดยใช้ฐานข้อมูลที่จัดทำขึ้นเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วน

๑.๖ การตรวจสอบและพิจารณาอัตราการจัดเก็บภาษี ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ ภาระของประชาชนผู้เสียภาษี และความจำเป็นในการใช้จ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจารณาว่า อัตราภาษีที่จัดเก็บอยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสมหรือไม่

๑.๗ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้เพิ่มช่องทางในการรับชำระภาษีเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

๑.๘ การบังคับใช้กฎหมายในการจัดเก็บภาษีค้างชำระ กรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษีนำภาษีมาจ่ายไม่มาชำระภาษีหรือหลีกเลี่ยงการเสียภาษี โดยใช้มาตรการตามกฎหมายกำหนด ซึ่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๗๐ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมไว้โดยให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและรองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ปฏิบัติการตามกฎหมายเว้นแต่กฎหมายว่าด้วยการนั้นจะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น และในการบังคับเรียกเก็บภาษีอากรค้างชำระให้ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือหัวหน้าส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจสั่งยึดและสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบเสียภาษีอากรได้โดยมีต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือมีคำสั่ง ทั้งนี้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วโดยวิธีการยึดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าว ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม เงินที่ได้จากการขายทอดตลาด เมื่อหักค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการยึดและขายทอดตลาดและเงินภาษีอากรค้างชำระแล้วถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่เจ้าของทรัพย์สินตั้งนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงสามารถดำเนินการบังคับใช้กฎหมายในการเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดประเภทน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกันหรือก๊าศปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ ตามวิธีการที่พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดไว้ดังกล่าว

กระทรวงมหาดไทย ยังได้ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ กระทรวงมหาดไทยโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ได้จัดทำโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศในการให้บริการประชาชน เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชนด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากการค่าน้ำมัน ยาสูบ และผู้พักในโรงแรม ซึ่งจะทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีระบบสารสนเทศในการให้บริการประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีความโปร่งใส และลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน

๒. กระทรวงมหาดไทย มีแนวทางในการพิจารณาแก้ไขข้อบัญญัติให้มีการเรียกเก็บเบี้ยปรับ และเงินเพิ่มในกรณีไม่ชำระภาษีภายในกำหนดเวลา ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดตราข้อบัญญัติขึ้นได้ เฉพาะเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดตราข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจตราข้อบัญญัติ หรือการดำเนินการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงต้องตราข้อบัญญัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ จะตราข้อบัญญัติขัดหรือแย้งกับที่พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดมิได้ ซึ่งตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากการค้าในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้ (๑) น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน หรือก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ โดยจัดเก็บเพิ่มขึ้นได้ไม่เกินลิตรละสิบสตางค์สำหรับน้ำมัน และกิโลกรัมละไม่เกินสิบสตางค์สำหรับก๊าซปิโตรเลียม (๒) ยาสูบ โดยจัดเก็บเพิ่มขึ้นได้ไม่เกินมวนละสิบสตางค์ มิได้บัญญัติให้มีอำนาจกำหนดการเรียกเก็บเบี้ยปรับและเงินเพิ่มในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ชำระภาษีไม่ชำระภาษีน้ำมันหรือก๊าซปิโตรเลียมภายในกำหนดเวลาในข้อบัญญัติไว้ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงมีอำนาจออกข้อบัญญัติกำหนดอัตราภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดประเภทน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน หรือก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ เพื่อจัดเก็บจากการค้าในเขตจังหวัด แต่จะไปกำหนดเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่มกรณีที่ชำระภาษีภายในกำหนดเวลาในข้อบัญญัติไม่สามารถกระทำได้ ทั้งนี้ หากมีภาษีที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเสียภาษีค้างชำระ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถสั่งยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้รับผิดชอบเสียภาษีได้ ซึ่งวิธีการดังกล่าวมีความเหมาะสมแล้ว ไม่จำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายเพื่อกำหนดเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่ม อันจะเป็นการเพิ่มภาระของประชาชน

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๑๖๐๑ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เรื่อง การออกข้อบัญญัติที่ไม่มีกฎหมายให้ตราข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจตราข้อบัญญัติ ขอความร่วมมือผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งมีอำนาจกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ชี้แจงแนะนำองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ออกข้อบัญญัติดังกล่าวให้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย

ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยจะได้ติดตามผลและให้คำแนะนำแก่ผู้ว่าราชการจังหวัด และองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการตรวจสอบและพิจารณาการจัดทำข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีต่าง ๆ ตามกฎหมายให้เป็นไปโดยถูกต้องต่อไป